

Силабус курсу

Сімейне право

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань «Право»

Спеціальність «Право»

Освітньо-професійна програма «Право»

Рік навчання: II, Семестр: IV

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного права і процесу

Бутрин-Бока Наталія Степанівна

Контактна інформація **n.butryn@wunu.edu.ua +380686796055**

Опис дисципліни

Вивчення дисципліни Сімейне право є формуванням у студентів теоретичних знань та практичних навичок використання норм національного законодавства, спрямованих на врегулювання на диспозитивних засадах особистих немайнових та майнових відносин, які виникають між фізичними особами у зв'язку із шлюбом (конкубінатом), кровним спорідненням, усиновленням, іншим прийняттям дитини на виховання та інших підставах, які не заборонені законом і таких, що не суперечать моральним засадам суспільства.

Крім того, ставиться за мету: поглиблене вивчення законодавства, що визначає засади шлюбу, особисті немайнові та майнові права і обов'язки подружжя, підстави виникнення, зміст особистих немайнових і майнових прав і обов'язків батьків і дітей, усиновлювачів та усиновлених, інших членів сім'ї та родичів; вивчення новітніх теоретичних поглядів на розв'язання проблем колізії норм в галузі сімейного права, дослідження особливостей цивільного судочинства щодо розгляду сімейних спорів; набуття студентами навичок практичного використання теоретичних знань у практичній діяльності.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 1	1. Сімейне право як галузь права України	Знання та порівняння предмету сімейного права, методів сімейного права. Основні засади (принципи) сімейного права. Визначення місця сімейного права в системі права. Закони та інші нормативно-правові акти в системі сімейного законодавства. Договір як джерело сімейно-правових відносин. Звичай як джерело сімейно-правових відносин. Міжнародні договори України в системі сімейного законодавства.	Тести, питання
2 / 1	2. Сімейні правовідносини	Розуміння поняття, ознак й видів сімейних правовідносин: підстави виникнення, зміни та припинення сімейних правовідносин, здійснення сімейних прав і виконання сімейних обов'язків та захист сімейних прав .	Тести, питання
2 / 1	3. Шлюб	Знання поняття шлюбу та його правова природа, умови укладання шлюбу та порядок вступу до шлюбу, державна реєстрація шлюбу та її правове значення.	Тести, кейси
4 / 1	4. Недійсність шлюбу. Припинення шлюбу	З'ясування недійсність шлюбу та визнання шлюбу неукладеним. Поняття та підстави припинення шлюбу. Розірвання шлюбу в державних органах. Розірвання шлюбу в судовому порядку. Момент припинення шлюбу. Правові наслідки розірвання шлюбу. Режим окремого проживання подружжя.	Тести, кейси
2 / 1	5. Особисті немайнові правовідносини подружжя	Дослідити та порівняти загальну характеристику особистих немайнових прав та обов'язків подружжя. Види особистих немайнових прав та обов'язків подружжя. Характеристика особистих немайнових прав подружжя. Характеристика особистих немайнових обов'язків подружжя.	Тести, кейси

4 / 1	6. Майнові правовідносини подружжя	Правовідносини подружжя щодо належного ім майна. Правовий режим роздільного майна подружжя. Правовий режим спільного майна подружжя. Поділ спільного майна подружжя. Договірний режим майна подружжя. Шлюбний договір.	Тести, кейси
4 / 2	7. Зобов'язання щодо утримання	Розуміння поняття та особливості зобов'язань щодо утримання. Види зобов'язань щодо утримання та підстави їх виникнення. Добровільний порядок надання утримання. Примусовий порядок надання утримання. Розмір аліментів. Обставини та доходи, які враховуються при визначенні розміру аліментів. Доходи, з яких утримання аліментів не провадиться. Припинення права на утримання.	Тести, питання
2 / 2	8. Визначення походження дитини.	Визначення підстав виникнення прав і обов'язків батьків і дітей. Визнання походження дитини від батьків, які перебувають у шлюбі між собою. Визнання походження дитини, батьки якої не перебувають у шлюбі між собою. Оспорювання батьківства, материнства.	Тести, питання, кейси
2 / 2	9. Особисті немайнові та майнові правовідносини батьків і дітей.	Проаналізувати особисті немайнові права і обов'язки батьків. Обов'язок повнолітніх дітей утримувати батьків та особливості його виконання. Правовідносини батьків та дітей з приводу майна.	Тести, питання, кейси
4 / 2	10. Усиновлення та інші форми влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування.	Визначити поняття та сутність усиновлення. Умови, порядок та правові наслідки усиновлення. Визнання усиновлення недійсним. Скасування усиновлення. Позбавлення усиновлювача батьківських прав. Опіка та піклування над дітьми. Поняття і значення опіки та піклування над дітьми. Встановлення опіки та піклування над дітьми. Права дитини, над якою встановлено опіку або піклування. Права та обов'язки опікунів та піклувальників. Припинення опіки та піклування над дітьми.	Тести, питання, кейси

Літературні джерела

1. Anpassung des Familien- und Erbrechts an die realen Lebensformen. Bundesamt für Sozialversicherungen BSV. URL: <https://www.bsv.admin.ch/bsv/de/home/sozialpolitischethemen/familienpolitik/familienrecht.html>
2. Aulona Haxhiraj. E drejta për një jetë familjare në kuadër të së drejtës evropiane. Disertacion për mbrojtjen e gradës shkencore «doktor». Tiranë. 2016, 183 f. URL: <http://www.doktoratura.unitir.edu.al/wpcontent/uploads/2016/10/TEME-DIPLOME.pdf>
3. Code de l'action sociale et des familles. URL: <http://scolaritepartenariat.chez-alice.fr/page171.htm>
4. Dessine-moi une famille: Les grands principes des conventions internationales. URL: <https://www.gisti.org/spip.php?article4087>
5. Dreptul familiei / Dan Lupașcu, Cristiana Mihaela Crăciunescu. Ed. a 2-a. București: Universul Juridic, 2012. URL: <https://www.ujmag.ro/drept/dreptulfamiliei/dreptul-familiei-editia-ii-noul-cod-civil/rasfoire/>
6. Emmanuel Pardo. Droit de la Famille. URL: <https://avocat-nicepardo.fr/droit-de-la-famille/>
7. Family Homes on Reserves and Matrimonial Interests or Rights Act (S.C. 2013, c. 20). URL: <https://laws-lois.justice.gc.ca/PDF/F-1.2.pdf>
8. Hrušáková Milana, Zdeňka Králíčková, Lenka Westphalová, Radovan Dávid. Rodinné právo. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2015. 355 s.
9. Katharina Boele-Woelki. The Road Towards a European Family Law. Electronic Journal of Comparative Law. URL: <https://www.ejcl.org/11/art11-1.doc>
10. Kathryn J. Murphy Goranson Bain Ausley, PLLC Dallas, Plano, and Austin: MARITAL PROPERTY AGREEMENTS. URL: <https://www.gbfamilylaw.com/wp-content/uploads/2019/02/Marital-Property-Agreements.New-Frontiers.2018.pdf>
11. Noeiunea și principiile generale ale dreptului familiei. URL: http://www.hamangiu.ro/upload/cuprins_extras/dreptul-familiei-note-de-curs-simannual-de-seminar_extras.pdf 20-22 pril. 2022. p.410-416.
12. Rodinné právo. URL: <http://eupsi.cz/rodinne-pravo.html>
13. Walter Doralt. Das Allgemeine Bürgerliche Gesetzbuch (ABGB) ist die zentrale Kodifikation des österreichischen Zivilrechts. URL: http://hwbeup2009.mpipriv.de/index.php/Allgemeines_B%C3%BCrgerliches_Gesetzbuch
14. Zasady prawa rodzinnego. URL: <https://notatek.pl/zasady-prawa-rodzinnego>
15. Zásady rodinného práva. URL: <http://www.honzaplsek.cz/law/007.html#4>
16. Амеліна А. С. Колокольна Н. С. Медіаційні угоди (договори) щодо вирішення сімейний спорів. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 2. С. 99-102. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2020/27.pdf
17. Андрущенко Т. С. Процедура нотаріального посвідчення аліментних договорів: автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право». Київ, 2015. 18 с.
18. Бережний А.А. Укладання та визнання шлюбів за участю громадян України в державах ЄС. Часопис Київського університету права. 2019. № 1. С. 305-307.
19. Богуцька Л.П. Визнання недійсним правочину, що порушує житлові права дитини. Українське право. 16.11.2019. URL: <https://ukrainepravo.com/news/companies/legal-advice-childs-housing-rights-2019/>
20. Бондаренко О. С. Верещака Я. В. Єдиний Державний реєстр випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі: оцінка ефективності. Юридичний науковий електронний журнал. 2020, 2. С. 301–303. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2020/80.pdf

21. Бутрин-Бока Н. С. Історія становлення законодавства щодо правового становища дітей-інвалідів на теренах України. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції № 6. 2019. URL :www.apnl.dnu.in.ua.
22. Бутрин-Бока Н.С. Штучне переривання вагітності: правовий досвід зарубіжних країн. Право та державне управління. № 1. 2021. С. 29-33.
23. Бутрин-Бока Н.С., Мацук С., Бутрин С. Колізії у сімейному законодавстві України : деякі аспекти. Proceedings of XI International Scientific and Practical Conference «MODERN DIRECTIONS OF SCIENTIFIC RESEARCH DEVELOPMENT » Chicago, USA
24. Бюлетень Комітету з сімейного права НААУ (інформаційний дайджест новин у сфері сімейного права) за III квартал 2021 року. Випуск 9. 2021. URL: <https://unba.org.ua/news/7117-byulet-en-komitetu-z-simejnogo-prava-naau-za-iii-kvartal-2021-roku.html>
25. Ватрас В. А. Джерела сімейного права : дис д-ра юр. наук : 12.00.03. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 516 с.
26. Герасимчук Л. Недійсність шлюбу за сімейним законодавством України та застосовність норм міжнародного приватного права. Підприємство, господарство, право. 2020. № 4. С 22–27. URL: <http://pgpjourn.kiev.ua/archive/2020/4/5.pdf>
27. Гретченко Л. Найкращі інтереси дитини: актуальні питання судової практики. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/najkrashhi-interesy-dytyny-aktualni-pytannya-sudovoyi-praktyky/>
28. Дяченко С. В., Колокольна Н. С. Запровадження медіації для вирішення сімейних спорів у цивільному судочинстві України: судова практика. Юридичний науковий електронний журнал 2020. № 2. С. 118–121. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2020/32.pdf
29. Караханян Г. Семья в свете Конституции Республики Армения. URL: http://www.concourt.am/armenian/con_right/3.25-2004/kharakhanyan.htm
30. Кенева О.О. Пащенко А.С. Щодо особливостей правового регулювання прав сіамських близнюків. Журнал східноєвропейського права. 2020. № 76. С. 134–139. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2020/05/keneva_pashchenko_76.pdf
31. Концепція оновлення Цивільного кодексу України. Київ: Видавничий дім «АртЕк», 2020. 128 с.
32. Мельниченко Ю. О. Зареєстроване цивільне партнерство та фактичний шлюб: проблеми правової регламентації в Україні. Правова держава. 2020. № 38. С 70–79. URL: <http://pd.onu.edu.ua/article/view/204136/206203>
33. Менджул М. В. Добровільність як визначальна умова дійсності шлюбу. Юридичний бюлетень. Випуск 8. 2018. С. 130–136.
34. Менджул М. В. Зміст принципу найкращих інтересів дитини та його практичне застосування. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2019. Випуск 56. Том 1. С. 87–91.
35. Менджул М. В. Основні засади правового регулювання сімейних відносин у Канаді. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2019. Випуск 55. Том 1. С. 128–132.
36. Менджул М. В. Перспективи уніфікації європейського сімейного права. Visegrad Journal on Human Rights. 2019. №. 3. Vol. 1. p. 186–190.
37. Менджул М.В.. Принципи сімейного права (сутність та проблеми застосування): монографія. Ужгород: Видавництво Олександрі Гаркуші. 2019. 420 с.
38. Огляд рішень Європейського суду з прав людини. Рішення за період з 04.05.2020 по 08.05.2020 / Відпов. за вип.: О. Ю. Тарасенко, Д. П. Мордас, Р. Ш. Бабанли. Київ, 2020. Вип. 18. 27 с.
39. Огляд рішень Європейського суду з прав людини. Рішення за період з 18.05.2020 по 22.05.2020 / Відпов. за вип.: О. Ю. Тарасенко, Д. П. Мордас, Р. Ш. Бабанли. Київ, 2020. Вип. 20. 12 с.
40. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Сімейне право» / Укл. І.С. Лукасевич-Крутник, Бутрин-Бока Н.С., Парашук Л.Г. Тернопіль. ЗУНУ. 2022. 168 с.

41. Паращук Л., Чапля І. Проблемні аспекти правового регулювання договору про сурогатне материнство в контексті гармонізації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. *Актуальні проблеми правознавства*. 2022. № 1. С. 70-76.

42. Паращук Л.Г., Бутрин-Бока Н.С., Плюта К.Л. Правове регулювання інституту шлюбного договору за законодавством України та зарубіжних країн. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 3. С. 121-124.

43. Правові проблеми сучасного сімейного права / Лукасевич-Крутник І., Майка Н., Стефанишин Н. та інші Монографія. ВПЦ «Економічна думка», Тернопіль, 2020. 182с.

44. Пряміцин В.Ю., Балінська В.О., Ковалик К.І. Особливості укладення шлюбного договору в Україні та США. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2020. № 1 С. 55–58.

45. Ткачук К. В., Стародубцева Д. О. Домашнє насильство: європейський досвід та аналіз впроваджених змін в Україні. *Журнал східноєвропейського права*. 2020. № 75. С. 140–145. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2020/04/tkachuk_starodubtseva_75.pdf

46. Чернега В.М. Удосконалення норми-дефініції «сім'я». *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 6. С. 143–146.

47. Чеховська І. В. Яременко В. С. Право на укладання шлюбного договору. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 2. С. 144–147. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2020/39.pdf

Оцінювання

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Разом
30%	40%	30%	100 %
1.Усне опитування під час занять (1-7 теми по 5 балів) – 35 балів. 2.Модульна контрольна робота – 65 балів.	1.Усне опитування під час занять (8-10 теми по 10 балів) – 30 балів. 2.Письмова робота – 70 балів.	1. Підготовка КПІЗ – 40 балів. 2. Захист КПІЗ – 40 балів. 3. Виконання завдань під час тренінгу – 20 балів.	100

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом